Verksamhetsberättelser från sjukhuspastorerna 2025

Stockholms Frikyrkoråd

Hanna Enbom på Karolinska sjukhuset Huddinge

Inledning

Det har blivit dags för mig att avsluta tjänsten som Sjukhuspastor på Karolinska Huddinge. Jag jobbar till sista januari 2026. Så just nu sammanfattar jag de fem åren som jag har funnits här på sjukhuset och ser tillbaka på åren med stor tacksamhet över allt det jag har fått möta och lära mig här. I mötet med kollegor från olika tro och olika kyrkotillhörighet. I mötet med den som är sjuk eller den som tar hand om den sjuka så finns något av det som är på riktigt. I det mötet har jag som 40 åring fått se det vackra i att livet är bräckligt och samtidigt brutalt och hemskt ärligt i mötet med döden. Att få vara med om att möta och se att i hoppet om att Jesus finns och löftet om ett evigt liv bär har styrkt mig och blivit en ännu mer självklar del i mitt eget liv. Det hoppet bär även för mig i mötet med det som är svårt på ett Sjukhus. Vi möter alla sorters människor gamla, unga, kändisar och vanliga människor – alla är vi lika inför detta när livet sätts på ända. Finns det hopp? Finns det tro?

Personalen

Under 2025 såg personalen ut såhär:

Hanna Enbom, Sjukhuspastor, 75 %. Tjänstledig deltid från 1 oktober 2024 och har jobbat under 2025 på 40 % pga studier.

Christina Wåhlin, vik. Sjukhuspastor, 30 % från 1 december 2024.

Rauha Navarro Marttinen, Sjukhussjälavårdare Katolska kyrkan, 80 %. Fr Toader Doroftei, Rumänsk ortodox präst, 20 %.

Anna Stiernstedt, Sjukhusdiakon, 100 %.

Helene Fosselius, Sjukhusdiakon, 75%.

Jesper Österberg, Sjukhuspräst, 100%.

Avdelningar och verksamhet på Sjukhuset

Året har präglats av en ny rytm på Sjukhuskyrkan där vi varje dag ber morgonbön kl 9. Eftersom vi har varit fler på plats har det också inneburit att ensamarbete knappt finns och gudstjänstfirande har blivit en helt annan sak har det gett mycket luft och energi i personalgruppen så året har varit präglat av förändring och samtidigt har verksamheten blivit mer stabil. En intressant ekvation.

Personal ringer oftare till oss och ber att vi skall komma till dem när någon har det svårt eller bara vill prata eller fira gudstjänst på något sätt. De ringer dock inte så mycket på beredskapen, men desto mer på expeditionstelefonen.

Vi går till flertalet avdelningar speciellt inom psykiatrin där vi nu snart har nått upp till regelbunden kontakt med 10 avdelningar. Antingen varje vecka eller nån gång ibland. Där också rättspsykiatrin på Helix ingår.

Vi verkar också på avdelningar genom att möta personal i reflektionsgrupper och på APT där vi ofta informerar om vår verksamhet eller hur vi kan samverka med dem.

Sedan har vi verksamhet alla av oss i arbetslaget på olika avdelningar och när vi nu är 6 medarbetare märks vi på sjukhuset.

Slutord

För några år sedan satt jag vi och filade på vår Vision för vår verksamhet här på sjukhuset. Det lyder såhär:

”Vi ska vara Jesu Kristi redskap på sjukhuset. Den Andliga Vården skall vara en naturlig och självklar del av vården.”

Jag tycker nog att vi har uppnått detta till viss del. Vi är inte med vid varje dödsbesked, vid varje minnesstund eller födsel, men jag upplever att under min tid här, kanske har det också att göra med en förändring av behov av stöd från kyrkan under Covid, att vi blir räknade med på ett annat sätt än tidigare. Vi syns mer, våra andakter och utrymme på sjukhuset präglas mer av gudstjänstliv och människor uttrycker ett behov av andlighet och bön. Själavård.

Jag vill tacka för den här tiden och det otroligt fina stöd jag fått av styrelsen, Claes-Göran och Birgitta när det har varit svårt och även uppbackning i det

som har varit bra. Så går jag vidare och fördjupar mig mer i psykoterapi och är glad för försättningen som blir nu närmast på SAPU och Dialogen.

Jag önskar er Guds Rika välsignelse i arbetet vidare med Sjukhuskyrkan i Stockholm!

David Fouladi på Karolinska Universitetssjukhuset i Solna

I Sjukhuskyrkan på Universitetssjukhuset Nya Karolinska Solna så har den största förändringen i år varit att jag tog över rollen som sjukhuspastor i augusti, av Ingela Freed som avslutade sin tjänst i juni. Resterande arbetslag från Svenska kyrkan har bestått, med Susanna och Åsa som sjukhusdiakoner, och Marie och Camilla som sjukhuspräster. Vi finns på plats "kontorstider" vardagar men har beredskap all övrig tid på dygnet och veckan. En annan förändring är att vi inte längre får ha tända ljus i Rum för stillhet, utan endast elektriska ljus. En elektrisk ljusbärare köptes därför in och tjänar verksamheten väl. Vi märker av att rummet för stillhet används väl, med många tända ljus och flera skrivna bönelappar som varje dag läses upp och beds för under morgonsamlingarna kl 8.30. Varje onsdag firar vi nattvardsgudstjänst, och får musikalisk hjälp av organist från Solna församling. Några gånger per månad bidrar volontärer från Solna församling med musikaliska framföranden i entréhallen. Det förekommer även andra kulturella inslag i entréhallen som luciatåg och balettuppvisning. Andra event, som under sjukhusets Hälso-vecka, deltar vi från andliga vården med olika mötesplatser och inslag för att uppmärksamma den andliga och existentiella hälsan, och under högtider som nu vid jul hade vi "kamelvandring" med de tre vise männen på Astrid Lindgrens-barnsjukhus. I övrigt har verksamheten rullat likt förutom som jag förstått på mina kollegor. Höstterminen har i sin helhet varit relativt lugn, men med intensiva perioder här och var där krissamtal varit vanligast. En sådan period var i och med bussolyckan som blev nationellt uppmärksammad, där en personal på sjukhuset avled i och med olyckan, vilket påverkade inte bara den närmsta personalen utan även andra personer på sjukhuset. I alla typer av kriser ser vi värdet av vår roll och funktion här, bärare av hopp. Vi märker vidare i vårt arbete att förtroendet för oss är högt och vår närvaro och insatser uppskattas högt, av alltifrån personal, anhöriga och patienter. Vi möter patienter och anhöriga vid kris, enskilda samtal och riter som dop, vigsel och utfärdsböner. Personal möter vi på olika sätt, alltifrån våra dagliga "rundor" där vi delar ut mackor och fikabröd som vi får till skänks av Vete-Katten måndagar-torsdagar. Men även vid allvarliga händelser som när personal avlider och vi önskas leda minnesstunder eller hantera andra

kriser, och sådant däremellan i form av föreläsnignar, APT-besök, reflektionsgrupper och handledningar.

Det finns en stor glädje och tacksamhet att vi finns på sjukhuset, både i en själv men framförallt i alla de fantastiska människor vi möter som på olika sätt befinner sig i en tung period i livet. Vi har en viktig roll i människors vardag här, där vår närvaro och handlingar bidrar till ytterligare hopp och kraft! Ett stort tack till både Gud, hans omsorg, och till Stockholms frikyrkoråd som möjliggör detta med allt sitt arbete!

Stefan Andersson på Danderyds sjukhus

Inledning

Det har hänt mycket under 2025 genom Sjukhuskyrkan på Danderyds sjukhus. Vi har troget och uthålligt fortsatt att möta patienter, närstående och personal i samtal och frågor om livet, tro, hopp, sjukdomen, döden och existentiella frågor. Det är fina och stora förtroenden som vi får dela med medmänniskor.

Personal och förändringar på sjukhuset

Vi är tre i teamet det är jag och två sjukhuspräster : Christine Segerholm Koskull och Hanna Niemi (båda anställda heltid av Svenska kyrkan Danderyds församling). Jag har 75 % tjänst och är även pastor i Kriminalvården på anstalten Rosersberg 20 %. Från slutet av oktober t o m nyår (och ev förlängning) är Hanna sjukskriven så det har varit extra arbetsbelastning den senaste perioden.

Förändringar på sjukhuset pågår ständigt : i mars började det helt nya 12 våningar höga huset fyllas med olika vårdavdelningar och mottagningar (varav flera flyttades dit från äldre delar av sjukhuset) Högst upp på huset finns nya helikopterplattan.

Sedan 1 januari 2025 är Danderyds sjukhus inte längre ett eget aktiebolag utan organiseras liksom övriga akutsjukhusen under Region Stockholm och akutsjukhusnämnden.

Under året tillsattes ny sjukhusdirektör, Caroline Hällsjö Sander, och henne mötte vi tre från Sjukhuskyrkan i ett eget värdefullt och positivt möte i slutet av augusti.

I avtalet med sjukhuset från maj 2024 är det skrivet att vi ska vara tillgängliga helgfria vardagar 8-17 vilket genomfördes helt från 1 december 2025. Vi är alltså inte i beredskap helger som vi varit under många år. Vi ser fördelarna med att koncentrera vårt arbete och mera kunna samarbeta i teamet med våra arbetstider och uppgifter.

Några siffror Danderyds sjukhus :

500 vårdplatser

90.000 Akutbesök varje år 430.000 besök i öppenvården varje år

46.000 inom slutenvården 25.000 operationer och 5.000 förlossningar

Omsättning 2024: 6,9 miljarder kronor

Rum för stillhet

Rummet står öppet för stillhet och bön alla veckans dagar 07-19, och det används flitigt av patienter, närstående och personal. Det är ett rum för alla religioner, med särskild plats för muslimskt troende. I rummet tänds ljus, förböner pågår och texter/böner skrivs i böneboken.

Uppdrag närvaro och samtal

Vi gör oss tillgängliga och kända för patienter, närstående och personal. Ofta sker det genom och tack vare närvaro i arbetsplatsträffar, patientbesök ,utbildningar, närvaro i sjukhusets entré och olika avdelningar och inte minst genom personliga kontakter.

Under 2025 har jag mött drygt 1.400 personer (varav 530 enskilda samtal med drygt 400 olika personer – patienter, närstående och personal) och övriga c:a 1.000 personer i olika samlingar (handledning, reflektion, avsked, minnesstund, andakter, gudstjänster m.m.). Det är berikande och mycket värdefullt att få möta alla dessa olika medmänniskor som en medvandrare och själavårdare. Jag har, oftast och regelbundet, kontakt med palliativa avdelningen samt psykiatrin och akuten.

Vid sex torsdagar (kl. 17-19) varannan vecka under hösten har jag ansvarat för en samtalsgrupp för föräldrar som mist barn under graviditet och förlossning. Det är det svåraste som möter mig och oss när förväntan vänds i total förtvivlan. De 12 deltagarna i gruppen har verkligen stöttat varandra i den svåra erfarenheten som bara de varit om kan förstå. Dessa samtalsgrupper

roterar terminsvis mellan Sjukhuskyrkan på förlossningssjukhusen, och är klart värdefullt och uppskattat.

Jag har under 2025 medverkat i sju gudstjänster i samverkande församlingar , andakter varje vecka samt att jag ansvarat för tre begravningar. Jag har även förmedlat kontakter med lokala församlingar och medarbetare. Det är en viktig uppgift att kunna länka vidare de jag möter till lokal kristen gemenskap. Då är det så värdefullt att veta om och vara del av alla frikyrkorna som samarbetar i Stockholms frikyrkoråd.

Patienter

Så här skulle livet inte bli… Varför blev jag sjuk eller skadad? Hur ska det bli för mig nu och framåt? Det växlar mellan oro, frågor, tröst och hopp i enskilda samtal på sjukrum och avdelningar. När livet inte blev som det var tänkt så kan vi vandra med som lyssnare och stöd med kristen tro och bön som ger hopp.

Närstående

Oro för någon som blivit sjuk i min familj, förtvivlan när förväntan och längtan till det nya livet med barnet byts i den svåraste sorg och förtvivlan… Vi vill försöka bidra med närvaro, enskilda samtal och samtalsgrupp för föräldrar som mist ett barn. Vi får ibland förtroendet att leda begravningar eftersom vi mött familjen till den avlidne på sjukhuset

Personal

Vi genomför handledning och debriefing efter svåra händelser. Under året har jag mött ca 30 av de nyanställda, 12 fysioterapeutstudenter och vi medverkade i en stor Palliativa dagen med drygt 150 medarbetare 15 maj för att berätta om Sjukhuskyrkan och tema föredrag om Existentiell sorg.

Vid flera tillfällen har vi mött personalgrupper när en medarbetare har avlidit. Det är känslosamma minnesstunder och flera enskilda samtal till minne av kollegan.

Vår verksamhet är organisatoriskt knuten till HR / personalavdelningen vilket är tydlig fördel i kontakt med chefer och medarbetare.

Det finns drygt 4.500 medarbetare på sjukhuset och många olika yrken är representerade.

Utbildningar, studiebesök och aktiviteter

Ganska regelbundet genomför vi kurs och utbildning för anställda t ex inom existentiella frågor och hälsa. Det är efterfrågat och uppskattas. Studenter inom vården besöker oss för studiebesök och det finns ca 2.000 studenter (bl a sjuksköterskor, undersköterskor och läkare) på Danderyds sjukhus. Så det är mycket lärande och praktik på sjukhuset.

Musik och sång i Rum för stillhet har genomförts några tillfällen. Utdelning av påskliljor på Skärtorsdagen och ljus i samband med Allhelgonahelgen samt Gospelgruppen i centralhallen strax före jul är uppskattade aktiviteter. Vi utvecklar gärna detta mera framöver.

Sammanhang och sammanfattning

Vi är i din och församlingens tjänst på sjukhuset. Besök oss gärna, be för oss och tipsa gärna om oss när behov finns. Jag kommer gärna på besök till församlingen i samling / gudstjänst för att berätta mera. Det har blivit nio medverkan i gudstjänster (predikan och information om Sjukhuskyrkan) under mina första 16 månader i tjänsten.

Tack för stöd, bön och fortsatt gott samarbete!

Ingrid Svanell på Capio S:t Görans sjukhus

Ett omväxlande år ligger bakom, tänk att få ha ett arbete där ingen dag är den andra lik! Att få komma till en arbetsplats och var efterlängtad och behövd av patienter, närstående och personal, det är en stor förmån!
Efter pandemin har vi haft en kraftig ökning av samtal med personal, vi lärde känna många under den perioden och hade flera tillfällen till reflektion än tidigare tror att det kan vara bidragande till det ökade antalet enskilda samtal. Dessutom finns vi med varje månad på introduktionen för ny personal och presenterar oss, vår verksamhet och hur vi kan samarbeta.
Vi besökte alla avdelningar vid flera tillfällen under året, då vi har delat ut kakor, bullar och chokladkartonger, detta är förutom våra vanliga "rundor" och besök hos patienter som vi blivit inringda till.
På vårt sjukhusområde finns förutom sjukhuset, norra Stockholms Psykiatri och Beroende centrum, dessa har regionen som huvudman, och vi besöker även dessa avdelningar.

I januari deltog jag i konferensen för Pingstpastorer, där finns jag med i teamet som möter pastorer i enskilda samtal. Hela vårt arbetslag var med på sjukhuskyrkans

fortbildningsdagar i Kiruna, det var en fantastisk upplevelse att konferensen genomfördes där och att vi fick möjlighet att uppleva naturen.
Vi har varit på en föreläsning med Kerstin Dillmar och Lars Björklund.
Varje månad leder jag två handledningsgrupper, en med BB personal och en med akutens personal, vi finns med på etikcafé på IVA och Siva.
Under våren visades en TV serie från vårt sjukhus, där sjukhusprästen Peter medverkade i ett av avsnitten.
Vi har funnits med i föreläsningsdagar om: palliativ vård på ett akutsjukhus, tillsammans med sjukhusets palliativa team.

Våra rum
Till vårt stilla rum kommer människor hela dagarna, det tänds 4000 ljus om året i vår ljusbärare. Det är vackert att se hur rummet används av människor från olika religioner samtidigt. Hit kommer människor för att söka stillhet före eller efter ett läkarbesök. I våra böneträd hängs det upp lappar med önskan om förbön eller tack, detta tar vi med i vår andakt på torsdagar. På onsdagar har vi en uppskattad meditation, en stund av tystnad och möjlighet till ljuständning. Under stilla veckan hade vi andakter varje dag och läste påsktexterna.
Vi har haft fyra minnestunder, två av dem gällde personal och två var barn som dött under graviditeten.
Under året har vi haft två tillfällen med lunchmusik, då bjuder vi personalen som kommer till vårt stilla rum på smörgås och kaffe medan de lyssnar på musiker och sångare.
Inför allahelgona helgen delade vi ut 500 ljus i sjukhusets entré.
En av barnmorskorna målar tavlor och två veckor under våren hade hon en välbesökt utställning i vårt stilla rum.
Köksbordet och kaffebryggaren är viktiga arbetsredskap hos oss, vid det bordet sitter personal, närstående och patienter, pratar med oss och dricker kaffe ur våra fina koppar. Vi har fantastiska lokaler!

Medarbetare
Jenny Holmberg Wedén började som diakon i mars 2025, arbetar 100% anställd av Västermalms församling
Peter Strömmer, präst, arbetar 100% anställd av Västermalms församling
Louise Wikström, vikarierande diakon 20% anställd av Västermalms församling
Ingrid Svanell, pastor, arbetar 75% anställd av Sthlm Frikyrkoråd.

Nytt år med nya möjligheter! Välkommen 2026!

Susanne Jansson på Södersjukhuset

Hur gör man för att sammanfatta ett år där, när man tittar på det, så mycket har hänt; många möten med många olika människor, många berättelser, starka känslor och ett stort beroende av Gud. När sommaren kom kunde jag känna att jag landat i min nya tjänst och att vi som arbetslag hade hittat

varandra. Detta har gjort att vi varit på fler APT:n än året innan och det har genererat många nya kontakter i form av patientbesök, reflektionsgrupper och utbildningar mm.

Utgångspunkten, att möta och finnas till för patienter, närstående och personal är densamma. Vi ser en stadig ström av människor som besöker både meditationsrummet och samtalsrummet för en stund av stillhet och bön eller för möjligheten att samla sig efter behandling mm. En del av dem kommer också in till oss för samtalsstöd. Vigslar, begravningar, minnesstunder och minnesgudstjänster har varit återkommande under året. Vi har också funnits med på flera visningar i rum för avsked. I vissa fall för att hålla en andakt, i andra för att vara ett stöd i sorgen.

Vi har under året mött åtta återkommande personalgrupper för reflektion, varav några varit nya för året. Vi har även mött personalgrupper med anledning av dödsfall som påverkat gruppen, funnits med på olika utbildningsdagar hos bland annat Sachsska och onkologen. Vi har även funnits med i fortbildning kring palliativt arbete samt varit med på deras öppet hus. Man har inbjudit oss att hålla i etiksamtal på dialysen och vi har även mött gymnasiegrupper på studiebesök.

Under året som gått har jag gått klart utbildningen kring barn i sorg och även gått del A i fortbildningen för institutionssjälavårdare. A-kursen var en fullspäckad vecka där jag fick möta andra som arbetar på sjukhus, polis, häkte, anstalt och universitet. Det var berikande att få möta andra inom institutionssjälavården och höra om att vi som kyrka på dessa platser kan få vara med och förmedla hopp mitt i hopplöshet och ångest. Det är verkligen en förmån att få fortbilda sig och få fördjupad kunskap kring det vi möter på sjukhuset. Jag har också gått en tredagarsutbildning i krisstöd genom PKL (psykologisk krisledning). Det innebära att jag, i händelse av en svår händelse med många skadade, kan bli tillfrågad att agera krisstöd om möjlighet finns. Vi fick bland annat träna på att möta krisdrabbade, i form av skådespelare; en nyttig erfarenhet att få känna på. Samtidigt kunde jag se att vi i sjukhuskyrkan redan har mycket träning i att möta människor i akut kris där man inte har några manualer att följa utan får använda sin fingertoppskänsla i mötet med den drabbade.

Under året har vi prövat det skrivna avtalet med sjukhuset och sett att det håller. Vi fick nämligen möjlighet att köpa in nya möbler till samtalsrummet inne i våra lokaler samt till det mer publika samtals- och bönerummet. De rummen är verkligen en välsignelse; att få ha ett fint rum för samtal som kan skapa ro när livet är kaos. Under året har även en elektrisk ljusbärare köpts in, då vi inte längre fick ha levande ljus i meditationsrummet. Trots att flera

saknar de levande ljusen så är detta ett bra alternativ. Möjligheten att tända ljus betyder mycket för många; det kan vara en hjälp att be när man inte hittar orden och något konkret att göra när man känner sig hjälplös. Vi hade en invignings- och vårkonsert av ljusbäraren den 20 mars. I anslutning till ljusbäraren finns vykort att ta med, lappar med bibelord om man vill be för sig själv samt lappar där man kan skriva ett böneämne som vi sedan ber för. Här fyller vi regelbundet på och ber för de lappar som lämnas på altaret.

I början av sommaren tackade vi av kyrkoherden Gunilla Lindén i Högalids församling och välkomnade en ny kyrkoherde under första advent. Vi ser fram emot att mer få lära känna Beatrice Lönnqvist under 2026. Jag deltog i den ekumeniska veckan i Kungsträdgården genom att bland stå i bönetältet. Under sommaren spelade man in sommarprat med olika yrkeskategorier på sjukhuset och där fick jag förmånen att representera sjukhuskyrkan.

Under jul och nyårshelgerna hade vi beredskap då dessa dagar låg mitt i veckan. Det var lugnt och vi fick ingen påringning.

Avslutningsvis några korta glimtar från vår vardag:

· Vi fick en påringning från en avdelning där anhöriga vakade hos en släkting som sedan dog. När jag kom visste jag inte vad som väntade och det visade sig bli en eftermiddag då jag fick förtroendet att bli inbjuden i väntan som var innan personen dog, få höra några berättelser om personen och sedan hålla en andakt och bön. Vid ett sådant tillfälle blir vår uppgift att lyssna, finns som stöd och orka stå ut i sorgen. Jag känner stor tacksamhet över förtroendet.

· Vi har även haft andakter, välsignelser och samtal med de som av olika skäl väljer att göra en abort. Det kan ibland handla om svåra skador på fostret, psykisk ohälsa mm. Ofta kommer frågor om skuld och synd upp i samtalet och här blir det tydligt att detta är komplexa frågor där det sällan finns enkla svar.

· Jag mötte en anhörig som fått besked om att hans fru hade cancer och inte skulle klara sig. De var båda över åttio år och träffades första gången som mycket unga och har följts åt hela livet. En vacker berättelse om ett rikt liv, men också om sorgen när den man delat livet med plötsligt dör.

· Jag har fått följa en kvinna som gjort ett allvarligt suicidförsök och nu börjar må så mycket bättre. Här är det fint att se hur sjukvård, kuratorer, psykiatri och vi i sjukhuskyrkan tillsammans kan vara med och hjälpa en person att komma på fötter. Ett exempel på samverkan när det är som bäst.

Jag är tacksam till Gud och alla församlingar, som genom ekonomiskt bidrag och intresse gör det möjligt för oss att finnas på sjukhusen här i Stockholm.

Jag ber med Paulus i Efesierbrevet 3:17-21 att Kristus ska bo i oss, att vi är stadigt rotade i honom och att hans kärlek får uppfylla oss så att han får bli